

Motion till riksdagen 2009/10:Sf268

av Mikael Oscarsson och Ingemar Vänerlöv (kd)

Översyn av grundnivån i föräldraförsäkringen

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av socialförsäkringssystemet så att det fungerar tillfredsställande för både gravida och föräldrar som ännu inte etablerat sig på arbetsmarknaden.

Motivering

Det hävdas ofta att abort är ett val, men för många gravida upplevs inte alternativet att föda barnet som en valmöjlighet. Ett av de främsta skälen är en ekonomiskt svag situation. Att det finns ett vetenskapligt underlag för detta redovisas i motion 2008/09:Sf377 Socialförsäkringarna och unga mammor. Då riksdagen genom socialutskottet tydligt uttalat sig för att ”det är angeläget att antalet aborter, särskilt tonårsaborter, minskas” (2004/05:SoU10) vore det rimligt att undersöka möjligheterna att stärka den ekonomiska situationen för unga föräldrar i syfte att förverkliga detta och liknande uttalanden.

I Norge har man framgångsrikt minskat antalet tonårsaborter under många år genom att bland annat öka engångsstödet till kvinnor som är gravida.

Situationen för oplanerat gravida och unga mödrar i Sverige belyste Stiftelsen Kvinnoforum redan i en rapport från 2003. Resultatet var nedslående. Rapporten lyfter fram åtskilliga förändringar som behövs i bland annat socialförsäkringssystem samt utbildningssatsningar och möjligheter till boende för unga föräldrar. Det otillräckliga ekonomiska stödet begränsar, enligt rapporten, unga kvinnors möjligheter ”att använda sina resurser och att påverka sin situation” och kan bidra till en ”stigmatisering av deras situation som utsatta”.

I Sverige är det den sjukpenninggrundande inkomsten som Försäkringskassan baserar sin ersättning på för till exempel sjukpenning, föräldrapenning, havandeskappenning och tillfällig föräldrapenning. För en kvinna som efter

Fel! Okänt namn på

studier har börjat arbeta kan föräldrapenningen uppgå till cirka en kvarts miljon kronor. En kvinna som inte har slutfört studierna är ofta tvungen att vända sig till socialtjänsten för sin försörjning. Detta är inte rimligt.

I Socialförsäkringsutskottets betänkande 2008/09:SfU1 påpekas att eftersom ”stöden till barnfamiljerna har utformats med utgångspunkt i den s.k. arbetslinjen kommer barnfamiljernas inkomster i första hand från förvärvsarbete. Det innebär att arbetslöshet, låg utbildning eller brist på heltidsarbete kan vara orsaker till låg ekonomisk standard.” Utskottet menar vidare att lösningen därför inte finns inom den ekonomiska familjepolitiken utan inom politikområden såsom arbetsmarknad och utbildning samt samhällsekonomin i stort.

Samtidigt kan vi konstatera att det i föräldraförsäkringen finns en garanti-nivå, vilket innebär att det är något missvisande att hävda att endast arbetslinjen är utgångspunkt för stödet till barnfamiljerna. Därför menar vi också att det vi här lyfter fram visst kan lösas inom den ekonomiska familjepolitiken. Riksdagen bör därför begära att regeringen genomför en översyn av socialförsäkringssystemet så att det fungerar tillfredsställande även för både gravida och föräldrar som ännu inte etablerat sig på arbetsmarknaden.

Stockholm den 1 oktober 2009

Mikael Oscarsson (kd)

Ingemar Vänerlöv (kd)